

KESKKONNAARUANNE 2021

SISUKORD

EESSÕNA	3
LÜHIÜLEVAADE GREEN MARINE TEGEVUSEST	4
Ettevõtte ajalugu	5
TEGEVUSVALDKONNAD	6
ORGANISATSIOON JA KESKKONNAJUHTIMINE	12
AS Green Marine juhtpõhimõtted	13
OLULISED KESKKONNAASPEKTID JA –MÕJUD	14
KESKKONNAEESMÄRGID JA TEGEVUSKAVA.....	17
KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUS	18
VASTAVUS ÕIGUSAKTIDE NÕUETELE.....	22
Keskkonnaload.....	24
Keskkonnaseire ja nõuetele vastavus	25
KESKKONNAARUANDE KINNITAMINE.....	27

EESSÕNA

AS Green Marine alustas tegevust 2004. aastal ja on olnud alates sellest ajast keskkonnaalaste teenuste osutamisel partneriks enamusele Eestis tegutsevatele laevandus - ja merendusettevõtetele. Oleme selles valdkonnas juhtivaks jäätmekäitlusettevõtteks Eestis. Meie poolt on välja arendatud ärimudel, kus laev saab vastavalt vajadustele komplekse jäätmekäitlusteenuse. Viimastel aastatel oleme pakkumas teenust ka muudele äriklientidele keskkonnateenuste valdkonnas. Ettevõtte töötajad omavad pikaajalist töökogemust ning iga-aastaselt korraldatakse töötajatele koolitusi, et tagada kvaliteetne teenuse osutamine partneritele.

Green Marine juhindub oma töökorralduses kõrgetest kvaliteedi- ja keskkonnanormidest ning vastavatest eesmärkidest. Seetõttu oleme alates 2015. aastast rakendanud ettevõttes keskkonna- ja kvaliteedijuhtimisstandardeid ISO 14001 ja ISO 9001. Seoses teenuse osutamise laiendamisega muudele äriklientidele oleme rakendanud ettevõttes samuti NATO erinõuetega täiendatud ISO 9001 juhtimissüsteemi AQAP 2110. Lähtudes keskkonnaseadustest, omab ettevõtte tööks vajalikke keskkonnalube.

Juhatuse prioriteetideks on püsivalt ettevõtte jätkusuutlikkuse arendamine ja keskkonnategevuse pidev parendamine, olemasolevate ja uute klientidega koostöösuhete kujundamine ning ettevõtte tehnoloogilise võimekuse tõstmine. Ettevõtte on lähiaastateks ettevalmistanud projekte rohepöörde elluviimiseks, mis peavad tagama parimate lahenduste leidmisega jäätmekäitlusele seatud kõrgete ringmajanduse sihtarvude täitmise.

Meie moto: Pärandagem tulevastele põlvedele, isalt pojale, puhta maa ja puhta mere!

LÜHIÜLEVAADE GREEN MARINE TEGEVUSEST

AS Green Marine (edaspidi GM) on AS Tallinna Sadam sidusettevõtte, mis alustas tegevust 2004. aastal. Ettevõtte põhitegevuseks on laevadele, sadamaoperaatoritele ning äriklientidele kompleksete keskkonnateenuste osutamine. Pakume jäätmekäitlusteenust, kus kõigi jäätmeliikide käitlusteenuse saab klient vaid ühe telefonikõnega. Teenindamisel lähtume iga partneri ning kliendi ootustest ja vajadustest.

GM missioon

Tagame tervikliku ja keskkonnahoidliku jäätmekäitlusteenuse, luues tingimused merekeskkonna kaitseks ning pakkudes oma klientidele parimaid ringseid jäätmekäitluslahendusi.

GM visioon

Panustame puhta Läänemere hoidmisesse läbi uuendusmeelse ja jätkusuutliku jäätmekäitlusteenuse.

GM poolt pakutava jäätmekäitlusteenuse võib jagada järgmisteks põhitegevusteks:

- tava- ja ohtlike jäätmete käitlemine
- ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemine
- pumbatavate õliseguste jäätmete käitlemine

Lisaks pakub GM laevadele reovee vastuvõtuteenust.

ETTEVÕTTE PÕHINÄITAJAD 2021

Käive – 5,34 mln EUR (2020 a. 2,9 mln EUR)

Töötajaid –38 (2020 a. 44)

Vastuvõetud jäätmete kogus – 41 197 tonni (2020 a. 45 789 tonni)

Ringlusse suunatud jäätmete kogus – 24 165 tonni (2020 a. 42 890 tonni*)

* Alates 2021. aastast on õlisegustest vedelatest jäätmetest toodetud hüdrokarboonide segu liidetud taaskasutusse suunatud koguste hulka.

Ettevõtte ajalugu

2002	AS Tallinna Sadam korraldas riigihanke laevadelt jäätmete, sh. pilsivee vastuvõtmise kohta. Hanke võitis laevade punkerdamisega tegelev ettevõtte AS NT Marine
02.12.2002	vastavalt EL nõuetele allkirjastati Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi määrus Laevadelt pilsivee, fekaalvee, prügi ja muude saasteainete vastuvõtmise kord, mis kohustas sadamaid kindlustama laevadelt kõikide laevajäätmete vastuvõtmise ja nõuetekohase käitlemise
12.09.2003	AS Tallinna Sadam nõukogu otsusega ja 14.11.2003 notariaalse asutamislepingu sõlmimisega loodi GM, asutajad AS Tallinna Sadam ja AS NT Marine (osalused vastavalt 51% ja 49%)
2004	Asutati aktsiaselts Green Marine. AS NT Marine andis AS Tallinna Sadam ettepanekul laevade pilsivee vastuvõtmise lepingu üle AS-le Green Marine
2006	AS Tallinna Sadam peatas AS-ga Ragn Sells sõlmitud riigihankelepingu ja kohustas oma sidusettevõtet, GM-i, laevadele kompleksset keskkonnaalast teenindust osutama
2010	Valmis Rootsi, Saksa, Taani ja Soome koostööpartnerite toel innovaatiline õliseguste jäätmete käitluskeskus (MTK)
2010	Juurutati ettevõttes ISO 14001 keskkonajuhtimissüsteem (Bureau Veritas sertifikaat)
2011	Pumbatavate õliseguste jäätmete ümbertöötlusjaama (edaspidi MTK) väljund ehk õlisegusest veest saadav produkt läbis REACH-sertifitseeringu, tähendades jäätme lakkamist ja võimaldades veel eile jäätme staatuses olnud segu kütusekomponendina (REACH-määrust rakendatakse kõigi kemikaalide, näiteks värvides, puhastusvahendites, riietes, mööblis ja elektrilistes toodetes kasutatavate ainete suhtes. On keelatud turustada ja kasutada REACHi andmebaasis registreerimata kemikaale).
2012	Euroopa Meresadamate Organisatsiooni (ESPO) Green Port kongressil tunnustati GM õliseguste jäätmete käitluskeskus oluliseks innovaatiliseks saavutuseks ning lülitati ESPO Green Guide Hea praktika nimistusse
2013	tunnustati Keskkonnaministeeriumi konkursil „Aasta Keskkonnasõbralik ettevõtte“ GM keskkonnasõbralikuks tootmisettevõtteks innovaatilise õlijäätmete käitlussüsteemi eest (MTK)
2014	nomineeriti ettevõtte Euroopa Komisjoni keskkonnasõbralike ettevõtete nimistusse
2014	Stockholmi Keskkonnainstituut andis GM-le tunnustuse „Läänemere sõber“
2015	Ettevõtte läbis ISO 9001:2008 ja NATO standardi AQAP 2110 sertifitseerimise (Bureau Veritas sertifikaat)
2016	omistati ettevõttele krediitdireitingu AAA kõrgeima klassi tunnistus
2017	tunnustas meid maailma juhtiv kruisifirma Carnival Corporation Costa Cruises
2019	Ehitus- ja lammutusjäätmete käitlusteenuseks vajalike seadmete hankimine / käivitasime ehitus-lammutusjäätmete käitlusteenuse osutamise
2021	Ettevõttele väljastati aktsiisilao tegevusluba

TEGEVUSVALDKONNAD

TAVA- JA OHTLIKE JÄÄTMETE KÄITLEMINE

GM pakub Tallinna Sadamale ja teistele klientidele jäätmete (segaolmejäätmed, liigiti kogutud olmejäätmed, näiteks pakendid, biojäätmed, suurjäätmed, probleemtootest tekkinud jäätmed, ohtlikud jäätmed) kogumise ja veo teenust.

2021 vastuvõetud jäätmete mahud olid järgmised:

Olmejäätmed (sh pakendid, biolagunevad ja suurjäätmed) – 6 299 tonni (2020 a. 5 299 tonni)

Ohtlikud jäätmed (va pumbatavad) – 327 tonni (2020 a. 337 tonni)

Ohtlikud pumbatavad jäätmed (MTK-sse suunatud) – 26 675 tonni (2020 a. 34 793 tonni)

Muud mitteohtlikud jäätmed (sh ehitus- ja lammutusjäätmed, metallisegud, puit jms) – 7 756 tonni (2020 a. 5 360 tonni)

Jäätmete vastuvõtt ja kogumine

Jäätmete kogumiseks on loodud vajalik konteinerpark. Pakume klientidele jäätmete vastuvõtuks nii plastikust kogumisvahendeid suuruses 0,14 m³-1,1 m³ kui ka eritüübilisi metallist konksliftkonteinereid suuruses 10m³-39m³. Tallinna Vanasadamat külastavatele liinilaevadele on paigutatud pressmehhanismidega konksliftkonteinerid. Peale selle on jäätmete vastuvõtuks ja kogumiseks väljatöötatud erilahendusi. Näiteks kasutatakse spetsiaalseid alt tühjendatavaid ja jalaga avatavaid konteinereid pakendijäätmete kogumiseks. Teatud liinilaevadel kogutakse biojäätmeid vedelal kujul suletud süsteemis, mis võimaldab biojäätmed suunata otse ringlussevõtuks biogaasi tehases.

Eritüübilised multiliftkonteinerid

Jäätmete vedu

GM veokipark koosneb peamiselt Scania eritüübilistest veokitest (14 tk), mis vastavad Euro 5 (7 tk) ja Euro 6 (7tk) heitmestandarditele. Kasutusel on nii furgoon, konkslift pealisehitusega kui ka tsisternhaagisega veovahendid. Tehnika uuendamine toimub regulaarselt, autojuhid on juhendatud ning pööratakse tähelepanu keskkonnahoidlikule käitumisviisile.

Green Marine veokipark

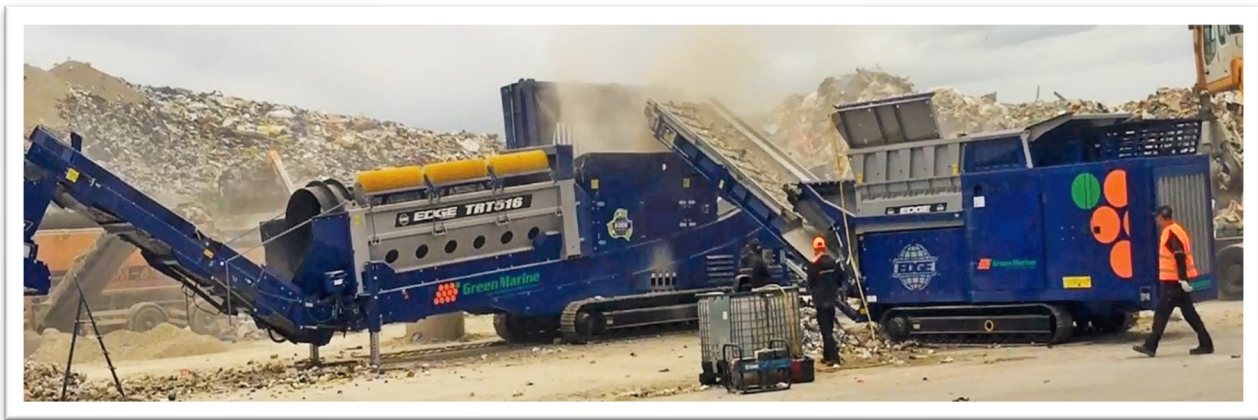
Ümberlaadimisjaam

GM jäätmete ümberlaadimisjaam asub aadressil Nõlva 7, Tallinn, kus toimub kogutud jäätmete järelsortimine ja nende edasisuunamine lõppkäitluseks. Ümberlaadimisjaamas komplekteeritakse sobivad koormad ning pidevalt otsitakse jäätmete ringlusse suunamiseks parimaid lõppkäitluskohti. Kogutud jäätmed antakse lõppkäitluseks üle erinevatele koostööpartneritele.

EHITUS- JA LAMMUTUSJÄÄTMETE KÄITLEMINE

GM pakub eraldi teenust ehitus- ja lammutusjäätmete kogumiseks ja käitlemiseks.

GM on teinud pikemaajalist keskkonnasäästlikku perspektiivi arvestades suuri investeeringuid ehitus- ja lammutusjäätmete sorteerimiseks vajaminevate seadmete (EDGE) hankimiseks. 2018-2019 on GM soetanud 4 eraldiseisvat liikurmasinat ja ühe statsionaarse seadme: materjali käitlusmasin, purusti, filp-flop sõel (peenikese mineraali sõelumiseks) õhkeraldi ja trummelsõel, mille abil on võimalik segaehitus-, tööstus- ja suurjäätmed erikaalu järgi sorteerida ning purustada erinevatesse fraktsioonidesse. Täna on eelpool loetletud seadmeid välja renditud teistele jäätmekäitlusettevõtetele, aga tulevikus on plaanis nende baasil rajada oma ehitus- ja lammutusjäätmete käitluskompleks.

EDGE komplekti kuuluvad ehitusjätmete purusti ja trummelsõel

PUMBATAVATE ÕLISEGUSTE JÄÄTMETE KÄITELMINE (MTK)

Ohtlike vedelate õliseguste jäätmete (nafta, õli, vedelkütuseid ja bituminoosseid mineraale sisaldavate jäätmete) käitlemine toimub GM pumbatavate õliseguste jäätmete käitluskeskuses (MTK), mis asub Tallinnas, aadressil Nõlva 8. Paakautodega vastuvõetav laevade pilsivesi ja rasked setted töödeldakse ümber tooteks nimega hüdrokarboonide tehnoloogiline segu. 2010. a loodud ümbertöötusjaamas on võimekus luua jäätmetest toode ja ümbertöödeldud jäätmed seeläbi pea 100%-lt ringlusse suunata. MTK käitlusvõimsus on 15 m³/h ja 2021a käideldi vedelaid õliseguseid jäätmeid kokku 28 054 tonni. Tänapäev on MTK-st kujunenud üks moodsamaid ja tõhusamaid õliseguste jäätmete käitluskomplekse kogu Baltikumi regioonis.

MOBIILSE ÕLISEGUSTE JÄÄTMETE KÄITLUSKESKUSE INNOVAATILISUS:

1. Võimaldab käidelda kõiki **erineva koostisega jäätmeid** (õli/vesi/setted).
2. Elektrooniline kontroll- ja juhtimissüsteem oskab ennast ise reguleerida.
3. Paljude euroopa juhtivate inseneridega koostöös loodud isereguleeruv „tark dekanter“.
4. Kasuliku väljundi kaod on viidud **miinimumini**.
5. **Jääksoojuse taaskasutussüsteem** võimaldab olulisel määral elektri- ja soojusenergiat kokku hoida.
6. Koosneb **lihtsalt paigaldatavatest** konteinermodulitest.
7. Saadav õlikomponent ei vaja täiendavat käitlemist.
8. Käitlusprotsessi juhib vaid üks operaator lauaarvutist.
9. **Vastab kõigile EL tehnilistele- ja ohutusnõuetele.**

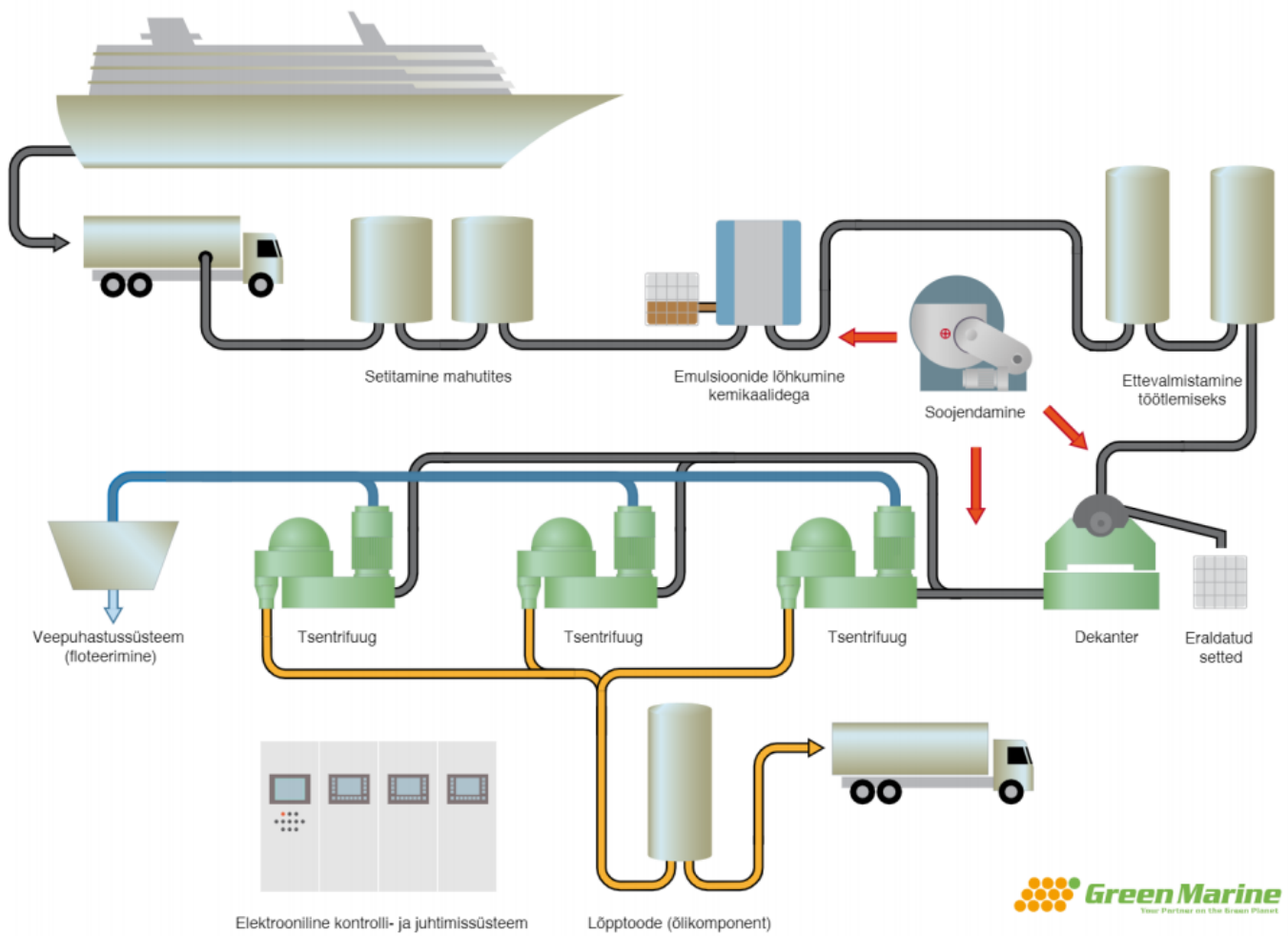

MTK juhtimiskeskus koos mobiilsete merekonteineritega

MTK süsteemi peasadmed: tsentrifuug ja dekanter

Joonis 1. MTK käitlusprotsessi diagramm

Reovee vastuvõtuteenus

GM osutab laevadele lisaks ka reovee vastuvõtu teenust läbi oma pikaajalise partneri. Reovesi pumbatakse paakautodesse ja purgitakse reoveekäitlejate (Tallinna Vesi, Viimsi Vesi) vastuvõtupunktidesse. 2021. a võeti autodega vastu reovett kokku 11 986 m³. (2020. a 8 617 m³)

AS Green Marine EMAS* määrusega sertifitseeritud tegevuskohad:

Kontor: Uus-Sadama 24/4, Tallinn

Jäätmete ümberlaadimisjaam: Nõlva 7, Tallinn

Pumbatavate õliseguste jäätmete käitluskeskus: Nõlva 8, Tallinn

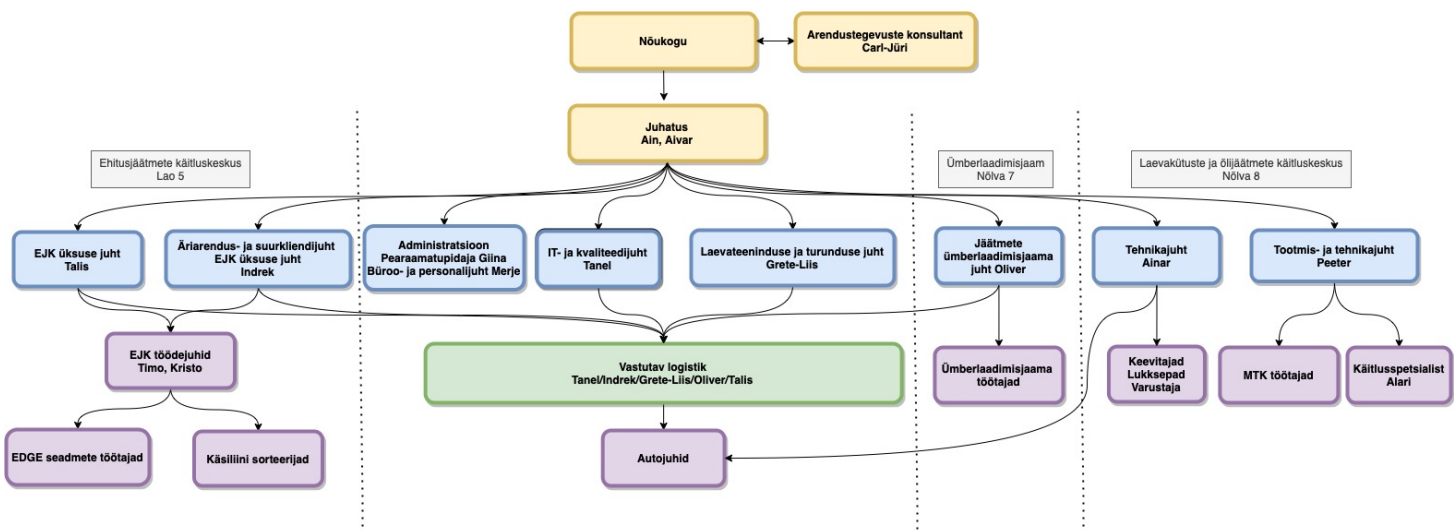

*EMAS (Eco - Management and Audit Scheme) on Euroopa Liidu keskkonnanjuhtimis- ja keskkonnaauditeerimissüsteem.

ORGANISATSIOON JA KESKKONNAJUHTIMINE

GM juhtimisstruktuur on 4-tasemeline, mille ülaosas on ettevõtte nõukogu (vt joonis 2). Juhatus koosneb kahest juhatuse liikmest, kelle vastutusalaks on ettevõtte üldjuhtimine.

Integreeritud juhtimissüsteemi rakendamise, jälgimise ja töökorras hoidmise eest on juhtkonnapoolseks esindajaks määratud juhatuse liige Aivar Sülla. Integreeritud juhtimissüsteemi, sh keskkonnanjuhtimise elluviimise, toimimise ja kaasajastamise eest vastutab ettevõtte IT- ja kvaliteedijuht.

Joonis 2. GM juhtimisstruktuur

GM juhtimissüsteem on rakendatud EMTAK* 19201, 38111, 38121 tegevusaladele ja vastab standardite ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 ja AQAP 2110:2016 nõuetele. Keskkonnajuhtimise sertifikaati ISO 14001 omab ettevõtte alates 2010 aastast käsitusala "Ohtlike- ja tavajäätmete käitlemine". Aastal 2013 laienes ettevõtte sertifitseerimisulatus, mis tänaseks hõlmab ohtlike- ja tavajäätmete käitlemist, nafta, õli, vedelkütuseid ja bituminoosseid mineraale sisaldavate jäätmete ümbertöötlemist. Alates 2021. aastast on GM oma keskkonnajuhtimissüsteemi viinud vastavusse ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse 1221/2009 nõuetega (EMAS), mis on rakendatud EMTAK 38111, 38121, 38221 koodide ja NACE 3811, 3812, 3822 ulatuses.

*EMTAK koodid

19201 – puhastatud naftatoodete (sh turbabriketi) tootmine

38111 – tavajäätmete kogumine (NACE 3811)

38121 – ohtlike jäätmete kogumine (NACE 3812)

38221 – ohtlike jäätmete töötlemine ja kõrvaldamine (NACE 3822)

AS Green Marine juhtpõhimõtted

GM tegevus on suunatud kvaliteetse, klientide vajadusi rahuldava ja keskkonnahoidliku jäätmekäitlusteenuse pakkumisele ning nõuetele vastava töökeskkonna loomisele.

Selleks pakume logistiliselt ning tehnoloogiliselt parimaid võimalikke lahendeid, pidades silmas samuti igakülgset looduskeskkonna saastekoormuse vähendamist.

Oma tegevuses lähtume järgmistest põhimõtetest:

- Meie teenused on kvaliteetsed, oleme teenuste pakkumisel paindlikud ja arvestame muutuvate vajadustega;
- Meie töö on organiseeritud kooskõlas tegevust reguleerivate seaduste, muude õigusandlike aktide ja standarditega;
- Oleme avatud uutele ideedele ja koostööle;
- Võtame kasutusele parimaid võimalikke tehnoloogiaid, et tagada ohutu ja ressursisäästlik jäätmekäitlusteenus;
- Oleme oma valdkonna asjatundlikud ja pädevad eksperdid;
- Toetame oma partnereid kõigis keskkonnasõbralikes ettevõtmistes;
- Rakendame kõiki võimalusi taaskasutatavate jäätmete suunamiseks ringlusse ja piirame igakülgset jäätmete ladestamist;
- Täiustame ja parandame oma keskkonnavalast ning majanduslikku tegevust;
- Vähendame keskkonna, töötervishoiu ja tööohutusega seotud riske;
- Oma tegevuse tulemuslikkuse hindamisel kasutame tagasiside kõiki võimalusi. Teeme perioodilisi ülevaatusi, et tagada ettevõtte tegevuse vastavus juhtpõhimõttele;
- Järgime sotsiaalselt vastutustundliku ettevõtluse põhimõtteid.

OLULISED KESKKONNAASPEKTID JA –MÕJUD

GM tegevused kätkevad endas väga erinevaid keskkonnaaspekte ja -mõjusid. Oluliste keskkonnaaspektide välja selgitamine ja nende regulaarne ülevaatamine (vähemalt kord aastas ja juhul, kui kavandatakse või on toimunud muudatused ettevõtte tegevustes ja toimingutes) viiakse läbi keskkonnajuhtimissüsteemi (edaspidi KKJS) tööühma poolt. Olulised keskkonnaaspektid on aluseks KKJS-i elluviimisel ja toimivana hoidmisel (poliitika, keskkonnanäesmärkide ja ülesannete, samuti toimimissohje protseduuride koostamisel). Oluliste keskkonnaaspektide väljaselgitamine viiakse läbi kokkulepitud metoodika alusel.

- **Keskkonnaaspekt** on ettevõtte tegevuste, toodete ja teenustega seotud element, mis põhjustab keskkonnamõju (nt prügilagaasi teke, heitgaaside teke, müra ja haisu teke).
- **Keskkonnamõju** on ettevõtte tegevustest, toodetest ja teenustest tulenevate keskkonnaaspektide poolt tekitatud ebasoodne või soodne muutus keskkonnas.

Järgnevalt on esitatud GM tegevustest tulenevad olulisemad keskkonnaaspektid ja nende poolt põhjustatud keskkonnamõjud.

Tabel 1. GM tegevusest tulenevad olulisemad keskkonnaaspektid ja nende poolt põhjustatud keskkonnamõjud

TEGEVUS	KESKKONNAASPEKT (otsene/kaudne aspekt)	KESKKONNAMÕJU
Jäätmete vastuvõtt ja kogumine	Leke (vedelate jäätmete ja ohtlike ainete) (otsene)	Pinnase, pinna, põhjavee, veekogu reostumine
	Hais (otsene)	Elukeskkonna häiring ja kvaliteedi langemine
	Oht teeninduspiirkonnas viibijatele (otsene)	Negatiivne mõju inimese tervisele
Jäätmete vedu	Õhuheitmed (autode, veokite heitgaasid) (otsene)	Välisõhu saastamine ja mõju kliimamuutustele
	Müra (otsene)	Elukeskkonna häiring ja kvaliteedi langemine
	Lekked (vedelate jäätmete ja ohtlike ainete)(otsene)	Pinnase, pinna, põhjavee, veekogu reostumine
	Kütus (otsene)	Loodusressursside vähenemine
	Liiklusõnnetus (otsene)	Negatiivne mõju inimese tervisele ja varale ning looduskeskkonnale
Ümberlaadimisjaam	Tuleõnnetus (otsene)	Õhu reostus, tervise ja vara kahjustamine
	Lendprügi (otsene)	Keskkonna risustamine
	Hais (otsene)	Elukeskkonna häiring ja kvaliteedi langemine
	Kütused, õlid ja määrdeained (otsene)	Loodusressursside vähenemine
Ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemine	Tuleõnnetus (otsene)	Negatiivne mõju inimese tervisele ja varale ning looduskeskkonnale
	Müra (otsene)	Elukeskkonna häiring ja kvaliteedi langemine
	Oht töötajatele (tööõnnetused) (otsene)	Negatiivne mõju inimese tervisele

<i>Pumbatavate õliseguste jäätmete käitlemine (sh soojatootmine katlamajas ja vee puhastamine)</i>	<i>Töötajate pädevus (otsene)</i>	<i>Välisõhu saastamine ja mõju kliimamuutustele, elu- ja looduskeskkonna kahjustamine ja risustamine</i>
	<i>Õhuheitmed (otsene)</i>	<i>Välisõhu saastamine ja mõju kliimamuutustele</i>
	<i>Plahvatusoht (otsene)</i>	<i>Õhu reostus, tervise, vara ja looduskeskkonna kahjustamine</i>
	<i>Soojusenergia (otsene)</i>	<i>Loodusressursside vähenemine</i>
	<i>Kemikaalide (ohtlike ainete) kasutamine (otsene)</i>	<i>Inimese tervise ja looduskeskkonna kahjustamine</i>
<i>Reovee vastuvõtt</i>	<i>Hais (otsene)</i>	<i>Elukeskkonna häiring ja kvaliteedi langemine</i>
	<i>Reovee lekked (otsene)</i>	<i>Pinnase, pinna, põhjavee, veekogu reostumine</i>
	<i>Müra</i>	<i>Elukeskkonna häiring ja kvaliteedi langemine</i>
<i>Arendustegevus</i>	<i>Juhtimisotsuste kvaliteet, tehnoloogiate valikud (otsene)</i>	<i>Inimese tervise ja looduskeskkonna kahjustamine ning loodusressursside raiskamine</i>
	<i>Projektijuhtimise pädevus (otsene)</i>	<i>Inimese tervise ja looduskeskkonna kahjustamine ning loodusressursside raiskamine</i>
	<i>Ajaressursi piiratus (otsene)</i>	<i>Inimese tervise ja looduskeskkonna kahjustamine ning loodusressursside raiskamine</i>
	<i>Finantsvahendite piisavus (otsene)</i>	<i>Inimese tervise ja looduskeskkonna kahjustamine ning loodusressursside raiskamine</i>
	<i>Arendustegevuse edukus (otsene)</i>	<i>Inimese tervise ja looduskeskkonna kahjustamine ning loodusressursside raiskamine suurenemine või vähenemine</i>

	<i>Huvitatud osapoolte suhtumine (kaudne)</i>	<i>Keskkonnamõju suurenemine või vähenemine</i>
<i>Ostud ja hanked</i>	<i>Toodete/teenuste nõuetele vastavus(kaudne)</i>	<i>Inimese tervise ja looduskeskkonna kahjustamine ning loodusressursside raiskamine suurenemine või vähenemine</i>
	<i>Toodete ja teenuste keskkonnahoidlikkus (kaudne)</i>	<i>Inimese tervise ja looduskeskkonna kahjustamine ning loodusressursside raiskamine suurenemine või vähenemine</i>
<i>Alltöövõtjate tegevus (veo- ja käitlusteenus)</i>	<i>Alltöövõtjate pädevus (kaudne)</i>	<i>Inimese tervise ja looduskeskkonna kahjustamine</i>
	<i>Alltöövõtjate tehniline võimekus (kaudne)</i>	<i>Inimese tervise ja looduskeskkonna kahjustamine</i>
<i>Kontoritegevus</i>	<i>Elektri- ja soojaenergia tarbimine (otsene/kaudne)</i>	<i>Loodusressursside vähenemine, töötajate tervisekahjustused</i>
	<i>Jäätmeteke (otsene)</i>	<i>Loodusressursside vähenemine</i>
	<i>Töökeskkonna kvaliteet, töötervishoid (otsene)</i>	<i>Töötajate tervisekahjustused</i>

KESKKONNAEESMÄRGID JA TEGEVUSKAVA

GM arendab ja viib oma keskkonnategevust läbi plaanipäraselt. Selleks on püstitatud iga-aastaselt üle vaadatavad keskkonnaeesmärgid ning koostatud keskkonnakava. Keskkonnaeesmärkide püstitamisel võetakse arvesse nii GM-i, kui ka tema huvirühmade hetke- ja tulevikuvajadusi, samuti ettevõtte tegevusi, üldisi strateegilisi eesmärgi, olulisi keskkonnaaspekte, õigusaktide nõudeid ja riskianalüüsi tulemusi.

Järgnevalt on ära toodud GM keskkonnaeesmärgid ja eesmärkideni jõudmiseks kavandatud tegevused aastatel 2021 - 2023:

2021			
EESMÄRK	TEGEVUSED	TÄHTAEG	TULEMUS
Ressursi kasutuse optimeerimine	MTK sedimentide kuivatamine	30.09.2021	Tühistatud
	Eritüübiliste kogumisvahendite ärisuuna arendamine		Teostatud
	Scania säästliku sõidu koolitus autojuhtidele		Teostatud
Koostöö partneritega, sh teenuse kvaliteedi tõstmine	MTK õhuheitmete vähendamiseks ettenähtud scrubberi ehitamine, Nõlva 8	31.12.2021	Töös
	Heitvee ülereostuse vähendamiseks keemia väljatootamine	31.01.2021	Teostatud
	Jahutussüsteemi rakendamine MTK-s vee kvaliteedi parandamiseks	31.01.2021	Teostatud
	EMAS sertifitseerimine	31.05.2021	Teostatud
	Koostöös TS-ga laeva teenindamislogistika efektiivistamine	30.04.2021	Teostatud
	Analüüsida elektritõstuki kasutuselevõttu	31.03.2021	Teostatud
Taaskasutatavate materjalide hulga suurendamine	Aseri ehitus/lammutus ja suurjäätmete käitlustehase projekteerimine (I etapp tehase loomisel)	28.02.2021	Tühistatud

2022, 2023			
EESMÄRK	TEGEVUSED	TÄHTAEG	TULEMUS
Ressursi kasutuse optimeerimine	Meeskonnakoolitus	31.12.2023	
	Tarkade konteinerite arendus	31.05.2023	
Koostöö partneritega, sh teenuse kvaliteedi tõstmine	MTK õhuheitmete vähendamiseks ettenähtud scrubberi ehitamine, Nõlva 8	31.12.2023	
	Infosüsteemi arendus	31.12.2023	
	Uute kogumisvahendite soetamine	31.12.2023	
	Uute konksliftveokite soetamine	31.12.2023	
Taaskasutatavate materjalide hulga suurendamine	Päiksepargi arendus	31.12.2023	
Ohutu jäätmekäitlusteenuse osutamine	Materjalikäitlusmasinate soetamine	30.11.2022	Teostatud
	Praktiline esmaabikoolitus		Teostatud

KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUS

GM otseste ja kaudsete keskkonnanähtudega seotud põhi- ja erinäitajad ehk keskkonnategevuse tulemuslikkuse mõõdikud, mis iseloomustavad GM keskkonnategevust olulisemate valdkondade kaupa on toodud allpool.

Keskkonnategevuse tulemuslikkuse põhi- ja erinäitajad koosnevad järgmistest tähistest:

- arv A tähistab kogu aasta sisendit ehk siis antud valdkonda iseloomustavat absoluutset näitajat (nt kogu aastas kasutatud energia kogus, tarbitud kütuse kogus, tarbitud vee kogus, jne).
- arv B tähistab aastast kontrollväärtust (nt vastuvõetud jäätmete kogus), mis võetakse aluseks keskkonnategevuse tulemuslikkuse (suhtarvu R) arvutamisel. Kontrollväärtused on esitatud vastavalt asjakohastele valdkondadele tabelis 2.
- arv R tähistab suhtarvu A/B, mis iseloomustab keskkonnaalast tulemuslikkust konkreetses valdkonnas.

Tabel 2. Keskkonnategevuse tulemuslikkuse arvutamiseks kasutatavad kontrollväärtused B 2019-2021.

Näitaja	Ühik	Nimetus	2019	2020	2021
B	tonn	Vastuvõetud jäätmed kokku	77066	45789	41197
B1	tonn	Üleantud ja taaskasutatud jäätmed kokku	78538	51401	39907
B2	tonn	MTK-s vastuvõetud jäätmed kokku	61238	34793	28491

Järgnevalt on esitatud GM keskkonnavalase tulemuslikkuse näitajad olulisemate valdkondade kaupa.

ENERGIATÕHUSUS

Elektrienergia ja maagaas	Ühik A	Põhinäitaja A			Valem R arvutamiseks	Erinäitaja R		
		2019	2020	2021		2019	2020	2021
Kogu ettevõtte aastane elektrienergia tarbimine	kWh	721126	581158	730143	A/B	9,36	12,69	17,72
MTK aastane elektrienergiaga tarbimine	kWh	694260	539417	674328	A/B2	11,34	15,50	23,67
MTK aastane maagaasi tarbimine	tuh m ³	58,233	65,282	104,638	A/B2	0,0010	0,0019	0,0037

2021. aastal elektrienergia kogutarbimine suurenes võrreldes 2020. aastaga 25,6% ja oli 730,1 MWh. Elektrienergia tarbimise tulemuslikkust väljendav erinäitaja R on võrreldes eelneva aastaga samuti suurenenud. Elektrienergia tarbimisele avaldas mõju eelmisest perioodist madalam õhutemperatuur: kui 2021. aastal oli keskmine õhutemperatuur 6,7 °C, siis 2020 8,4 °C. 2021. aastal vastuvõetavate jäätmete maht langes 10% võrreldes 2020 aastaga ja seadmeid tuli käitada väiksema tõhususega, mistõttu elektrienergia tarbimine arvestatuna vastuvõetud jäätmete kohta suurenes.

Lisaks avaldab kulutatud elektrienergiale mõju ka see millise sagedusega jäätmete ümbertöötlust teostatakse: ühtlase jäätmete sisseveo puhul saab efektiivsemalt ümbertöötlusprotsesse planeerida ja see annab võimaluse tarbida vähem elektrienergiat. Ebaühtlaste jäätmevoogude puhul on elektrienergia kulu ühe ümbertöödeldud jäätmekoguse arvestuses suurem.

Ettevõtte suurima energiatarbimisega üksuseks on MTK, kus 2021. a tarbiti 92,4% kogu ettevõtte aastast elektrienergia kogusest. Maagaasi tarbimine on seotud MTK protsesside töös hoidmisega ja on 2021. a suurenenud 60,3%. Üheks suurenemise põhjuseks on samuti eelmise perioodiga võrreldes madalam keskmine õhutemperatuur, kuid peamiselt avaldab gaasile mõju vastuvõetavate jäätmete iseloom: raskemad õlisegused jäätmed vajavad eeltöölusetapis rohkem soojusenergiat. 2021 a. vastuvõetud jäätmed olid madala veesisaldusega, mille käitlus vajas suuremat soojusenergiat.

RESSURSI TÕHUSUS

Ressurss	Ühik A	Põhinäitaja A			Valem R arvutamiseks	Erinäitaja R		
		2019	2020	2021		2019	2020	2021
Kogu ettevõtte aastane kütuse (diiseli, bensiini) tarbimine	l	170147	148792	136319	A/B	2,21	3,25	3,31

2021. a jäätmeveokite poolt tarbitud kütuse (valdavalt diislikütus) kogumaht on vähenenud võrreldes eelneva aastaga 8,4%. Siin on samuti üheks mõjutajaks olnud vastuvõetavate jäätmemahude vähenemine. Samas oleme vähenenud jäätmemahude taustal optimeerinud jäätmeveo logistikat, et saavutada kütuse kasutuses kokkuhoidu. Siiski on GM poolt vastuvõetud jäätmete mahu vähenemine mõjutanud jäätmeveo logistilist ja sellega seotud kütusekasutuse tõhusust negatiivselt, mistõttu on kütusekasutust iseloomustav erinäitaja (kütuse kasutamine vastuvõetud jäätmete koguse kohta arvutatuna) veidi suurenenud.

Ressurss	Ühik A	Põhinäitaja A			Valem R arvutamiseks	Erinäitaja R		
		2019	2020	2021		2019	2020	2021
Kogu ettevõtte aastane kontoripaberi tarbimine	tk	4500	1500	1250	A/B4	562,50	187,50	138,89

Ettevõttes tarbitud kontoripaberi maht on seoses elektrooniliste failide kasutamisele viimase kolme aasta jooksul oluliselt vähenenud ja kontoritöötajad kasutavad võrreldes 2019. aastaga 72,2% vähem paberit.

TRANSPORDIST TULENEV SÜSINIKUJALAJÄLG

GM kliimamõju tuleneb eelkõige jäätmetranspordil tekitatud heitgaasidest (kütuse tarbimisel tekitatud CO₂ heitmetest). Nii on GM süsiniku jalajälje suurus seotud otseselt ettevõtte poolt tarbitud kütusekogusega. Seega on transpordist tulenev süsiniku jalajalg (CO₂ heide) vähenenud 2021. aastal. Vastav erinäitaja R on 2021. aastal jäänud samale tasemele.

Ressurss	Ühik A	Põhinäitaja A			Valem R arvutamiseks	Erinäitaja R		
		2019	2020	2021		2019	2020	2021
Transpordist tulenev CO ₂ õhuheide	tonn	452	395	359	A/B	0,006	0,009	0,009

Süsiniku jalajälje arvutamisel on kasutatud järgmisi CO₂ eriheite koefitsiente:

diisel – 2642 grammi CO₂ / liitri diislikütuse kohta

bensiin – 2259 grammi CO₂ / liitri bensiini kohta

Allikas: <https://envir.ee/kliima/toetavad-materjalid/organisatsioonide-khq-jalajala> (23.11.22)

VEE KASUTUS

Vesi	Ühik A	Põhinäitaja A			Valem R arvutamiseks	Erinäitaja R		
		2019	2020	2021		2019	2020	2021
Kogu ettevõtte aastane vee tarbimine	l	3537	3222	3112	A/B	0,05	0,07	0,08
Vee tarbimine MTKs (Nõlva 8)	l	3474	3157	2915	A/B2	0,06	0,09	0,10

GM tegevustest on suurim vee tarbija MTK, kasutades vett 2915 liitrit/aastas (2021). Vee üldtarbimine kogu ettevõtte tasandil ja ka MTKs on viimase kolme aasta jooksul vähenenud absoluutkoguselt. Samas on vee tarbimise tulemuslikkust väljendav erinäitaja R võrreldes eelneva aastaga suurenenud. See tuleneb eelkõige sellest, et 2021. aastal toimus vastuvõetavate vedelate õliseguste jäätmete mahu vähenemine (-10% võrreldes 2020. a), põhjustatuna ülemaailmsest Covid-19 viiruse epideemiast. See on tekitanud ebaefektiivsust ka vett kasutatavate jäätmekäitlusprotsesside käitamise tasandil.

JÄÄTMED

Järgnevas tabelis on välja toodud ettevõtte poolt 2019–2021 vastuvõetud jäätmete liigid ja kogused.

Jäätmed	Ühik A	2019	2020	2021
Ettevõtte poolt aastas vastuvõetud jäätmed kokku	tonn	77 066	45 789	41 197
sh olmejäätmed	tonn	9 785	5 299	6 299
sh ohtlikud jäätmed	tonn	500	337	327
sh ohtlikud pumbatavad jäätmed	tonn	61 238	34 793	28 491
sh muud mitteohtlikud jäätmed	tonn	5 544	5 360	7 897
Ettevõtte poolt aastas üleantud jäätmed kokku	tonn	78 538	51 401	39 907

GM-i eesmärgiks on püsivalt suurendada vastuvõetud jäätmete ringlussevõtu ja taaskasutamise määra. Varasemalt on ringlusse suunatud jäätmete maht olnud 85% (2019 a.) ja 83% (2020 a.). Nendes määrades sisaldus MTK-s toodetud hüdrokarboonide segu.

Jäätmed	Ühik A	Põhinäitaja A		2021	Valem R arvutamiseks	Erinäitaja R		
		2019	2020			2019	2020	2021
Ringlusse suunatud jäätmed kokku	tonn	67033	42890	24165	A/B1	0,85	0,83	0,61
Taaskasutusse (va ringlussevõtt) suunatud jäätmed kokku	tonn	8167	6455	14600	A/B1	0,10	0,13	0,37
Ladestusse suunatud jäätmed kokku	tonn	3338	2056	1157	A/B1	0,04	0,04	0,03

2021 a. on ringlusse suunatud jäätmete kogumaht oluliselt vähenenud seoses MTK-st tootena (kütusekomponendina) väljastatava hüdrokarboonide segu väljaarvamiseega. Vastavalt Jäätmeseaduse § 15 lõikes 4 antud ringlussevõtu definitsiooni kohaselt ei hõlma ringlussevõtt töötlemist materjalina, mida kasutatakse kütusena. Seega 2021 a. tabelis on kütusekomponendi osa liigitatud taaskasutusse suunamise alla.

Ladestusse suunatud jäätmete osakaal on vähenenud ja on kõigest 3% GM poolt käideldud jäätmetest.

BIOLOOGILINE MITMEKESISUS

GM poolt laevadele pakutav jäätmekäitlusteenus panustab otseselt merekeskkonna reostuse vältimise ja seeläbi ka bioloogilise mitmekesisuse kaitsesse. GM peab oluliseks võimalikult tõhusalt rakendada oma kasutuses olevaid territooriume. 2021 a on GM kasutuses renditud maad kokku 23 200 m² (Nõlva 7, Nõlva 8), mis on kogu ulatuses jäätmekäitluseks vajamineva infrastruktuuriga kaetud ning eraldi rohealasid ei ole.

VASTAVUS ÕIGUSAKTIDE NÕUETELE

Jäätmekäitlustegevus on olulisel määral reguleeritud erinevate õigusaktide nõuetega. Seetõttu on GM pööranud suurt tähelepanu kõikidele tegevustele kohaldatavate õiguslike nõuete väljaselgitamisele, järgimisele ja ka nõuete vastavuse hindamisele. Selleks on loodud kõiki asjakohaseid õigusaktide loendit

sisaldav õigusaktide register, millest GM oma tegevuses juhindub. Ettevõttele kohalduvad õiguslikud nõuded edastatakse regulaarselt konkreetsete tegevuste eest vastutavatele töötajatele.

Õiguslike nõuete täitmise hindamiseks, ehk vastavuskontrolli läbiviimiseks, on GM sisse viinud süsteemse kontrollmehhanismi, mis koosneb perioodiliste kontrollide ja siseauditite läbiviimisest ning oluliste keskkonna- ja tegevusparameetrite seirest ja mõõtmisest.

GM tegevuste vastavust õigusaktide ja keskkonnanõuetele kontrollivad regulaarselt keskkonnajärevalvega tegelevad ametkonnad.

Keskkonnaload

Peale asjakohaste õigusaktide nõuete, lähtub GM ka oma tegevustele väljastatud keskkonnalubadest, järgides nendes sätestatud nõudeid ja tingimusi.

Dokumendi nimi	Dokumendi number	Tegevuskoht	Tegevuse kirjeldus	Kehtivus kuni
Keskkonnaluba	L.JÄ/330262	Hiiumaa	Ohtlike jäätmete kogumine või vedu vastavalt jäätmeseaduse § 73 lg 2 p 3, olmejäätmevedu majandus- või kutsetegevusena vastavalt jäätmeseaduse § 73 lg 2 p 6	21.02.2023
Keskkonnaluba	KL-509435	Nõiva 7, Tallinn	R12y - jäätmete taaskasutamisele eelnev überpakkimine R12s - jäätmete taaskasutamisele eelnev sortimine või teatud komponentide eraldamine, millega võib kaasneda mehhaaniline töötlemine (purustamine, tükeldamine, demonteerimine, kokku pressimine, granuleerimine jms), juhul kui selle tulemusel tekivad uued jäätmeliigid ning jäätmete olemus või koostis R3k - jäätmeteks muutunud, peamiselt orgaanilisest materjalist koosnevate toodete või nende komponentide korduskasutuseks ettevalmistamine R5k - jäätmeteks muutunud, peamiselt anorgaanilisest materjalist koosnevate toodete või nende komponentide korduskasutuseks ettevalmistamine	
Keskkonnakompleksluba	KKL/321343	Nõiva 8, Tallinn	Põhitegevuseks on pilsivee ja muude õliseguste jäätmete taaskasutamine ning süsivesiniksegu ehk hüdrokarbonide valmistamine.	
Jäätmevaldkonna tegevuse registreering	JÄ/334373	Harju maakond Hiiumaa maakond Ida-Viru maakond Jõgeva maakond Järva maakond Lääne maakond Lääne-Viru maakond Põlva maakond Pärnu maakond Rapla maakond Saare maakond Tartu maakond Valga maakond Viljandi maakond Võru maakond		

Keskkonnakompleksluba on välja antud GM õliseguste jäätmete käitluskeskuse tegevusele (MTK) (tegevusala EMTAK 39001: *Saastekäitlus ja muud jäätmekäitlustegevused*). MTK keskkonnakompleksloa üheks osaks on kasutusel oleva keskkonnajuhtimissüsteemi, seadmete ja tehnoloogia vastavuse hindamine parimale võimalikule tehnikale (edaspidi PVT). Selle hindamise põhjal võib öelda, et MTK-s kasutatav tehnoloogia ja töövõtted vastavad asjakohastes PVT-viitedokumentides välja toodud parima võimaliku tehnika tasemele.

PVT hindamisel on lähtunud järgmistest viitedokumentidest:

- *Integrated Pollution Prevention and Control. Reference Document on Best Available Techniques (BAT) Reference Document Waste Treatment (Oktoober 2018), (WT BREF)*
- *Integrated Pollution Prevention and Control. Reference Document on Best Available Techniques on Emission from Storage (Juuli 2006), (EFS)*
- *Keskkonnaministri 29.04.2004 määrus nr 39 „Ohtlike jäätmete ja nende pakendite märgistamise kord“ (KKM nr 39)*
- *Ohtlike veoste rahvusvahelise autoveo kokkulepe (ADR)*
- *Keskkonnaministri 29.05.2019 määrus nr 19 „Õli sisaldavate jäätmete jäätmeteks oleku lakkamise kriteeriumid“ (KKM nr 19)*

Keskkonnaseire ja nõuetele vastavus

Jäätmekäitluse puhul on oluline minimeerida kõiki tekkivaid keskkonnamõjusid ja häiringud. Olulist rolli mängib siin suurema keskkonnamõjuga tegevuste keskkonnaparameetrite seire.

Õhuheitmete seire

Vastavalt keskkonnakompleksloale on GM-I kohustus seirata MTK-s tekkivaid õhuheitmeid. Tabelis 3 on väljatoodud loaga sätestatud saasteained ja nende piirmäärad, mida võib välisõhku heita. Nimetatud saasteainete heidet seiratakse arvutusliku valemi alusel. 2019-2021. aastate arvutuslikud seireandmed näitavad, et lubatud heitkoguseid ei ületatud.

Keskkonnakompleksloaga sätestatud piirmäärad/normid ning tegelikud saasteainete kogused aastatel on 2019-2021 on olnud järgmised:

Tabel 3. Keskkonnaloaga sätestatud õhuheitmete saasteained ja nende piirmäärad

CAS nr	Saasteaine	Ühik	Lubatud heitkogus	Tegelik heide		
				2021	2020	2019
124-38-9	Süsinikdioksiid	tonn	2481,613	1508,986	1078,296	1414,073
Alifaatsed	Alifaatsed süsivesinikud	tonn	37,466	12,869	10,072	14,287
05.09.7446	Vääveldioksiid	tonn	16,090	0,030	0,023	0,032
N-sum	Lämmastikühendid	tonn	6,539	1,171	1,174	1,541
630-08-0	Süsinikmonooksiid	tonn	3,240	0,808	1,159	1,520
Aromaatsed	Aromaatsed süsivesinikud	tonn	2,523	1,243	0,971	1,378
71-43-2	Benseen	tonn	1,082	0,371	0,290	0,411
VOC-com	Lenduvad orgaanilised ühendid kütuse põletamisel	kg	126,000	53,8	77,3	101,3
7664-41-7	Ammoniaak	kg	4,000	1,0	1,0	1,0

Mahutite ja pumplate kontroll

Vastavalt keskkonnakompleksloale viib GM läbi MTK mahutite, torustiku ja pumpade kontrolli. Kontrolli viiakse läbi igapäevaselt visuaalse vaatluse teel ning kord aastas toimub auditeerimine KIWA Eesti AS poolt.

Reovee seire

MTKs tekkiv reovesi suunatakse AS Tallinna Vesi kanalisatsioonivõrgustikku. Vastavalt sõlmitud lepingule hindab AS Tallinna Vesi kvartaalselt vastuvõetud reovee vastavust kehtestatud piirnormidele. 2018. a paigaldas GM uue flotaatorseadme, et tõsta käitlusvõimekust ja vähendada saasteainete sisaldust üleantavas reovees. Vastuvõetavate raskete õliseguste jäätmete koostis mõjutab tugevalt üleantava reovee kvaliteeti ja sellega seoses on 2021 a. võetud reovee proovides avastatud lubatud piirkontsentratsioonide ületamisi. 2021 a. võttis GM vastu erineva koostisega madala veesisaldusega raskeid õliseguseid jäätmeid, mis põhjustas saasteainete kõrge kontsentratsiooni üleantud reovees.

2021.a. tulemused on esitatud järgnevas tabelis.

Tabel 4. MTK reovee analüüside tulemused 2021 a.

Näitaja	LPK* (mg/L)	Möödetud näit (mg/L)			
		09.02.2021	23.04.2021	03.08.2021	04.11.2021
BHT 7	0-375	1170	2620	2730	5910
NAFTA, ÕLI	0-5,5	84	8,6	11	-
KHT	0-750	2310	6000	4550	9930
ÜLDFOSFOR	0-15	-	16,2	18,9	20,1
RASVAD	0-50	-	63	51	147
ÜLDLÄMMASTIK	0-125	-	-	-	270

*LPK –Tallinna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjaga (§19 lõige 2) kehtestatud lubatud piirkontsentratsioonid.

KESKKONNAARUANDE KINNITAMINE

AS Metrosert, kes on akrediteeritud tõendaja EE-V-0001, kinnitab peale AS Green Marine keskkonnajuhtimissüsteemi ja 2021. aasta keskkonnanaruande kontrollimist, et organisatsiooni keskkonnanaruandes esitatud teave ja andmed on usaldusväärsed ja õiged ning vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009, 25. november 2009, organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemis nõuetele.

Käesolevas aruandes on rakendatud Euroopa Komisjoni määrust (EL) 2017/1505, 28. augustist 2017 ja Euroopa Komisjoni määrust (EL) 2018/2026, 19. detsembrist 2018, milledega muudeti Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009 lisad I, II, III ja IV.

Keskkonnanaruanne on kinnitatud 09.02.2023. a.

Evelin Kurmiste
EMAS tõendaja
Metrosert AS
www.metrosert.ee

Merele mõeldes

Meie poolt laevadele ja sadamatele osutatavate keskkonnaalaste teenuste kompleks on osa keskkonnateadlike inimeste ja ettevõtete hoolitsusest puhta mere ja puhaste rannikute eest.

